

Bijlage bij raadsvoorstel “Integraal zienswijzeverzoek beleid 2020-2023 Veiligheidsregio Brabant-Noord”

In deze bijlage staat uitgebreidere informatie over de beleidsvoorstellen zoals genoemd in het raadsvoorstel. Nog meer informatie is terug te vinden in de bijlagen opgesteld door de Veiligheidsregio.

Concept beleidskader 2020

Het concept beleidskader 2020 Veiligheidsregio Brabant-Noord bevat de uitgangspunten voor de programmabegroting 2020 van de Veiligheidsregio. In het Beleidskader 2020 zijn voorstellen voor nieuw beleid / onvermijdelijke ontwikkelingen opgenomen voor:

- 1) De Calamiteiten-Coördinator;
- 2) Huisvesting – zeggenschap kazernes;
- 3) Huisvesting – realisatie hoofd- en nevenvestiging;
- 4) Het programma Bevolkingszorg;
- 5) Overdracht beheer meldkamer;
- 6) Uitkomsten bestuursconferentie 2018.

1. De Calamiteiten-Coördinator

Het Besluit veiligheidsregio's schrijft voor dat in de meldkamer 24/7 een functionaliteit is georganiseerd die binnen 5 minuten na aanvang van een (groot) incident leiding kan geven aan de meldkamerprocessen en die in staat is om een correct eenduidig beeld van het incident te vormen ten behoeve van de meldkamerprocessen (de Calamiteiten-Coördinator, ofwel CaCo).

Brabant-Noord had niet eerder structureel voorzien in deze functionaliteit omdat de beelden van een juiste invulling ervan in Nederland nog ver uiteenliepen en omdat hierover afstemming nodig was met de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost vanwege de samenvoeging van beide meldkamers (invulling gezamenlijke verantwoordelijkheid).

Inmiddels is in Nederland toenemende consensus over de invulling van de functionaliteit door middel van het 24/7 paraat hebben van functionarissen in de meldkamer. Deze invulling kan rekenen op instemming van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. De Calamiteiten-coördinatoren die gezamenlijk de 24/7 functionaliteit invullen zullen dit efficiënt doen doordat zij neventaken gaan verrichten ten behoeve van het analyseren en verstrekken van veiligheidsinformatie aan gemeenten en andere veiligheidspartners. Met deze invulling van de functionaliteit voldoet Veiligheidsregio Brabant-Noord duurzaam aan de eisen uit het Besluit veiligheidsregio's.

Voor het organiseren van de CaCo-functionaliteit is een uitgave van € 654.000 benodigd bekostigd door de beide veiligheidsregio's. In het beleidskader voor Brabant-Noord is hiervoor een nieuwe uitgave opgenomen van € 327.000. Dit vertaalt zich in een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 0,50 per inwoner.

2. Huisvesting – zeggenschap kazernes

Het bestuur van de Veiligheidsregio stelt voor om de zeggenschap over de kazernes – door middel van koop, met een voorkeursrecht op terugkoop – over te laten gaan van de gemeenten naar de Veiligheidsregio. Als gevolg van de overdracht van de kazernes kan de Veiligheidsregio in de toekomst niet alleen sturen op mensen en materieel, maar ook op de huisvesting van mensen en materieel. Vanuit het grondbeginsel dat collectieve brandweerzorg ook volledig collectief betaald moet worden, leidt dit besluit tot een eerlijke verdeling van de kosten voor huisvesting en daarmee de collectieve brandweerzorg.

Voor de overdracht is een structurele verhoging van € 3,90 per inwoner benodigd. Middels een uitvraag is in beeld gebracht dat deze lasten grotendeels reeds in de gemeentelijke begrotingen terugkomen, ook al is dit niet in alle gemeenten zo. Vanwege het solidariteitsuitgangspunt is gekozen voor de huidige verdeelsleutel op basis van inwoneraantallen. Ook zal het schoon door de poort principe gehanteerd worden. De verdeelsleutel op basis van inwoneraantallen maakt dat de overdracht voor gemeenten een voor- dan wel nadeel kan opleveren. Met name de gemeenten met relatief gezien veel inwoners ten opzichte van het aantal kazernes hebben nadeel van de kostenverdeelsleutel. Ook is eenmalig bij de overname sprake van een voor- dan wel nadeel, omdat de genormeerde overnamewaarde niet gelijk is aan de boekwaarde. Voor de overname van de 39 kazernes wordt een investeringsbudget gevraagd van € 17,5 miljoen.

Overigens heeft de overname van alle kazernes ook consequenties voor de zes gemeenten die al een kazerne hebben overgedragen. Voor deze gemeenten zal de boekwaarde die de Veiligheidsregio bij overname heeft betaald aan de betreffende gemeente hoger zijn dan de huidige genormeerde overnameprijs, waardoor het verschil door de betreffende gemeenten betaald moet worden. Omdat de nieuwe afspraken leidend zijn, vindt er in 2020 nog een eenmalige afrekening plaats.

Indien de Veiligheidsregio zeggenschap krijgt over de kazernes, wordt zij ook verantwoordelijk voor de nieuwbouw of renovatie van kazernes. Als "ijkpunt" is gekozen voor 1 januari 2019. Kazernes die hierna worden gebouwd, zullen – ongeacht wanneer deze opgeleverd worden – regionaal worden bekostigd. Uitgangspunt daarbij is dat de grootte van deze kazernes in overeenstemming is met de regionale afspraken. Voor een drietal kazernes bestaan reeds nieuwbouwplannen, te weten: Uden, Oss en Oeffelt. Voor de nieuwbouw/overname van de nog te bouwen kazernes van Oss, Uden en Oeffelt, wordt een investeringsbudget gevraagd van € 10,8 miljoen.

Wat betreft renovaties zijn alle overige kazernes beoordeeld op de noodzaak hiervoor. De uitkomst daarvan is dat voor de periode 2020-2023 er een zestal kazernes (Sint Anthonis, Veghel, Zeeland, Cuijk, Vierlingsbeek en Wanroij) gerenoveerd dient te worden. Voor de renovatie van deze kazernes is een investeringsbudget geraamd van € 2,1 miljoen. De jaarlijkse kapitaallasten – die voortkomen uit deze investeringen – zijn reeds onderdeel van de gevraagde structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage ad € 3,90 per inwoner. Voor tijdelijke ondersteuning van het team materieel en huisvesting zijn incidentele kosten geraamd ad € 0,2 miljoen, welke worden bekostigd uit de reserves van de Veiligheidsregio.

Door de overname van de kazernes tegen een genormeerde overnameprijs zijn de kosten nu zo laag mogelijk gehouden. In de komende jaren zullen deze kosten oplopen tot een gemiddelde last als gevolg van vernieuwing c.q. renovatie. Toekomstige investeringen zijn gebaseerd op de actuele vervangingswaarde. De inwonerbijdrage zal hierdoor nog enigszins stijgen.

In sommige gemeenten ontstaan knel- of aandachtspunten door de overdracht kazernes. Bijvoorbeeld doordat de grondwaarde van de kazerne is gewaardeerd, er een boekwaardeprobleem ontstaat (bijv. doordat er sprake is van gedeeld gebruik van de kazerne, of recente investeringen in kantoorruimte terwijl de nieuwe norm uit gaat van een basis spuihuis), of doordat er alternatieve ontwikkelplannen zijn op de locatie van de kazerne. De overdracht vindt plaats op basis van kaderstellende uitgangspunten, waarop indien nodig maatwerk per gemeente toegepast kan worden.

3. Huisvesting – realisatie hoofd- en nevenvestiging

Eind 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio ingestemd met de visie op huisvesting. De visie op huisvesting betreft de centralisatie van kantoorhuisvesting, werkplaatsen en logistieke processen op twee vestigingen, te weten: een hoofdvestiging in 's-Hertogenbosch en een nevenvestiging in de driehoek Mill-Uden-Zeeland. De belangrijkste redenen voor het maken van de visie waren enerzijds kwaliteit en anderzijds efficiëntie. Verwacht wordt dat het bijeenbrengen van

mensen op één locatie zorg zal dragen voor een betere afstemming en verbinding, en daarmee ook meer integraliteit. Voor de hoofd- en nevenvestiging samen zijn de totale kosten geraamd op € 24,5 miljoen, waarbij de gemaakte kosten voor de aanschaf van het perceel aan de Plevierstraat in 's-Hertogenbosch reeds in mindering zijn gebracht. De geraamde kosten worden uitgesplitst in incidentele kosten ad (netto) € 0,7 miljoen en een investering van € 23,8 miljoen. De geraamde incidentele kosten ad € 0,7 miljoen worden bekostigd uit de reserves van de Veiligheidsregio.

Het bestuur van VRBN ziet in dat centralisatie van huisvesting nodig is, wil de organisatie zich verder kunnen ontwikkelen. Voor de realisatie van de visie is vanaf 2022 een structurele verhoging van € 1,80 per inwoner benodigd. De centralisatie van kantoorhuisvesting, werkplaatsen en logistieke processen betekent dat die functionaliteiten op andere kazernes in de toekomst niet (meer) gerealiseerd hoeven te worden. De kazernes Oss en Uden – die op dit moment ook een kantoor-, werkplaats- en/of logistieke functie hebben – kunnen dan ook substantieel kleiner worden teruggebouwd.

4. Het programma Bevolkingszorg

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een aantal zeer belangrijke taken voor de bevolking ten tijde van een ramp of crisis. Denk hierbij aan crisiscommunicatie, zorgdragen voor opvanglocaties of het registreren van slachtoffers. Deze processen samen worden “Bevolkingszorg” genoemd. Bevolkingszorg is in de regio Brabant-Noord op drie niveaus georganiseerd: de operationele uitvoering binnen de gemeenten zelf, de beleidsmatige ontwikkeling en robuustheid in intergemeentelijke expertteams en de regie, coördinatie en ondersteuning op centraal, regionaal niveau.

Om Bevolkingszorg efficiënt te organiseren is er, naast de inzet vanuit de gemeenten zelf, regionale ondersteuning nodig. Deze ondersteuning is minimaal en kwetsbaar uitgevoerd. Om Bevolkingszorg meer robuust te organiseren, is een door de gemeenten onderling afgestemd kader voor minimale personele inzet vastgesteld. Verder wordt voorgesteld om de personele capaciteit voor centrale, regionale, taakuitvoering en ondersteuning uit te breiden. Hierdoor ontstaat ook voor Bevolkingszorg een solide basis om recht te doen aan de groei tot goede gezamenlijke hulpverlening.

Om Bevolkingszorg robuuster te organiseren en de kwetsbaarheid te verminderen is er een nieuwe uitgave opgenomen van € 203.000. Dit vertaalt zich in een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage ad € 0,31 per inwoner.

5. Overdracht beheer meldkamer (MKOB)

Met de voorziene inwerkingtreding van de Wijzigingswet Meldkamers op 1 januari 2020 wordt de volgende stap gezet om te komen tot tien operationeel en technisch verbonden meldkamerlocaties die in beheer komen bij de landelijke politie. De meldkamer Oost-Brabant is één van deze tien meldkamerlocaties. Met de overgang van de verantwoordelijkheid naar de politie gaat de financiering van de meldkamer anders verlopen.

Vanwege de overdracht van het beheer van de meldkamer aan de politie komt de gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel MKOB te vervallen. Door het vervallen van de bijdrage is er een netto structureel voordeel van € 597.000 oftewel € 0,91 per inwoner op de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio.

De Tweede Kamer moet nog een definitief besluit nemen over de overdracht van de meldkamer aan de politie. Mocht dit niet doorgaan of uitgesteld worden, dan zal dit in de Programmabegroting 2020 van VRBN terugkomen.

6. Uitkomsten bestuursconferentie 2018

De in 2018 gehouden bestuursconferentie heeft een heldere koers opgeleverd. Het Algemeen Bestuur heeft grofweg drie grote opgaven voor de veiligheidsregio benoemd voor de periode 2020 – 2023. Op grond van deze opgaven is een aantal ambities met doelstellingen voor deze periode geformuleerd. De opgaven in combinatie met de ambities en doelen vormen samen de “beleidsagenda Samen Veiliger”. De drie hoofdpogaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020 – 2023 worden in hoofdstuk 2 van het beleidskader nader toegelicht.

In dit beleidskader zijn er geen financiële middelen verbonden aan de ambities en doelen van de “beleidsagenda Samen Veiliger”. De kosten voor de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio worden voor de jaren 2020 en 2021 bekostigd uit de reserves van de Veiligheidsregio. Hierna vindt een ijkmoment plaats op noodzaak en effectiviteit van de ontwikkelde oplossingen en voorzieningen. Voor eventuele langdurige bestedingen ervan zullen voorstellen worden opgenomen in het beleidskader 2022. De Veiligheidsregio krijgt hiermee de mogelijkheid om, samen met haar partners, de beste manier te vinden waarop invulling gegeven kan worden aan de doelen uit de beleidsagenda. Activiteiten in de jaren 2020 en 2021 dienen dan wel een omkeerbaar karakter te hebben.

In het beleidskader 2019 van de Veiligheidsregio was € 4,06 opgenomen voor de versteviging van de brandweerorganisatie. Uit de monitoring van de verstevigingsgelden blijkt dat € 0,18 mogelijk niet wordt ingezet (inschatting op basis van huidige inzichten, dit kan nog hoger/lager uitvallen). Voorgesteld wordt om deze overblijvende middelen aan te wenden voor de verdere doorontwikkeling van de Veiligheidsregio in 2020 en 2021.

Concept Actualisatie Risicoprofiel 2018

Het concept Risicoprofiel vormt een belangrijke bouwsteen voor het in november 2019 vast te stellen beleidsplan Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020-2023. Het betreft een technische analyse van regionale risico's en een beleidsadvies voor prioritering van de aanpak van deze risico's. Het voorliggende risicoprofiel is bedoeld als een objectieve bouwsteen en kan afwijken van de maatschappelijke beleving van risico's. Juist voor deze beleving bij risico's zal het gesprek met de gemeenteraden worden aangegaan en kunnen de raden hun wensen en opmerkingen in de vorm van een zienswijze meegeven. Het objectieve plan aangevuld met de zienswijzen vormt de input om te komen tot een juiste focus van het beleidsplan: welke veiligheidsvraagstukken zijn belangrijk en wat gaan we daar voor doen? Dit wordt vervolgens gekoppeld aan de thema's uit de beleidsagenda 2020-2023.

Waarom een actualisatie van het Risicoprofiel?

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in 2011 het Regionaal Risicoprofiel 2011 vastgesteld, dat de Veiligheidsrisico's voor deze regio in beeld brengt. Dit dient elke vier jaar te worden geactualiseerd, zoals dat ook in 2014 is gebeurd.

Wat staat er in de Actualisatie Risicoprofiel?

Met de Actualisatie Risicoprofiel 2018 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord (in casu: een werkgroep met daarin ook vertegenwoordigers van de gemeenten) het Regionaal Risicoprofiel 2011 en de actualisatie uit 2014 onder de loep genomen en daarbij de volgende vragen gesteld:

- Zijn er sinds 2014 risico's afgefallen of bijgekomen?
- Zijn de risico's meer of minder waarschijnlijk geworden?
- Zijn de effecten van (de incidenten en calamiteiten als gevolg van) de risico's groter of kleiner geworden?
- Hebben zich de afgelopen vier jaar rond de risico's relevante ontwikkelingen voorgedaan of worden deze in de komende vier jaar verwacht?

- Welke beleidsadviezen geeft de veiligheidsregio voor de risico's?
- Welke risico's hebben de politieke of bestuurlijke aandacht gekregen?

Er zijn geen nieuwe risico's bij gekomen, wel trends

Volgens de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er de afgelopen vier jaar geen nieuwe risico's bijgekomen en geen risico's afgevallen. Deze uitkomst is het resultaat van een landelijk gestandaardiseerd beoordeling, aangevuld met een beoordeling door regionale experts op basis van eigen inzicht en ervaring. De maatgevende scenario's van alle risico's zijn gelijk gebleven. Dit neemt niet weg dat er ontwikkelingen zijn binnen sommige thema's. In het concept risicoprofiel is een tabel opgenomen waarin de risico's, maatgevende scenario's (ergst denkbaar) en ontwikkelingen zijn beschreven.

Ook al zijn de risico's gelijk, er zijn wel trends waar te nemen in bijzondere oorzaken of aanleiding, die invloed hebben op een of meerdere risico's. De actualiteit vereist dat deze ontwikkelingen apart worden benoemd, gevolgd en leiden tot een specifieke aanpak. Deze thema's waarbinnen deze ontwikkelingen zich afspelen zijn:

- Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld (TGB) en
- Informatieveiligheid (cybersecurity).

Beleidsadvies: Twee risico's en één thema vragen meer aandacht

Voor het beleidsadvies is overwogen of een onderwerp politiek-bestuurlijke aandacht vraagt, er (landelijke) ontwikkelingen spelen en/of er behoefte aan nieuw is om een risico beter te beheersen. De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in de Actualisatie Risicoprofiel 2018 twee risico's en één thema geselecteerd die in de komende beleidsperiode extra aandacht verdienen.

- *Risico 1 : Overstroming*

Er is nog steeds veel aandacht voor dit risico. Zo worden er landelijke handreikingen ontwikkeld, die verder binnen de veiligheidsregio's met hun partners dienen te worden geïmplementeerd. Deze zaken worden binnen het programma waterveiligheid opgepakt en leiden tot het verder in beeld brengen van de impact van de regionale overstromingsscenario's en de doorvertaling naar operationele en bestuurlijke voorbereiding.

- *Risico 14 : Ongeval spoorvervoer*

Dit risico speelt met name op het traject Meteren-Boxtel. De bouw voor de her-routing is gestart. De einddatum is nog onzeker, maar ligt in ieder geval na de komende beleidsperiode (2023). Daarna is er sprake van een significante toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, waardoor het groepsrisico op de locaties liggend aan het soortraject Meteren-Boxtel zullen stijgen. Deze ontwikkelingen zullen binnen het project Hoogfrequent Spoor (PHS) nauwlettend gevolgd worden.

- *Thema Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld*

Het gezamenlijk programma Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld tussen de veiligheidsregio's Brabant-Noord en Zuid-Oost zal in de komende beleidsperiode verder vorm krijgen. Vanuit het programma en vanuit landelijke ontwikkelingen dienen diverse zaken afgestemd en uitgewerkt te worden.

Het thema Informatieveiligheid (cybersecurity) is niet opgenomen in het beleidsadvies. Dit thema wordt wel nauwlettend gevolgd, maar hiervoor worden nog geen regionale activiteiten voorzien in de komende beleidsperiode. Aandacht voor het thema vindt veelal nog op landelijk niveau plaats.

Beleidsagenda Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020-2023

De beleidsagenda (bijlage 5) is een beschrijving op hoofdlijnen van de opgaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020-2023 en de vertaling ervan naar ambities en bijhorende doelen. De beleidsagenda is een tweede, belangrijke, bouwsteen voor het in 2019 vast te stellen beleidsplan Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020-2023.

Uitkomsten van de bestuursconferentie: de beleidsagenda 'Samen Veiliger'

De strategische bestuursconferentie van april 2018 heeft een heldere koers opgeleverd voor veiligheidsregio Brabant-Noord. Het Algemeen Bestuur heeft grofweg 3 grote strategische opgaven voor de veiligheidsregio benoemd voor de periode 2020 – 2023. Op grond van deze opgaven is een aantal ambities met doelstellingen voor deze periode geformuleerd. De opgaven in combinatie met de ambities en doelen vormen samen de beleidsagenda "Samen Veiliger."

Hoofdoggaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020 – 2023

Doorgroeien tot een informatiegestuurde netwerkorganisatie die in staat is om regie te voeren om complexe veiligheidsvraagstukken in Brabant-Noord;

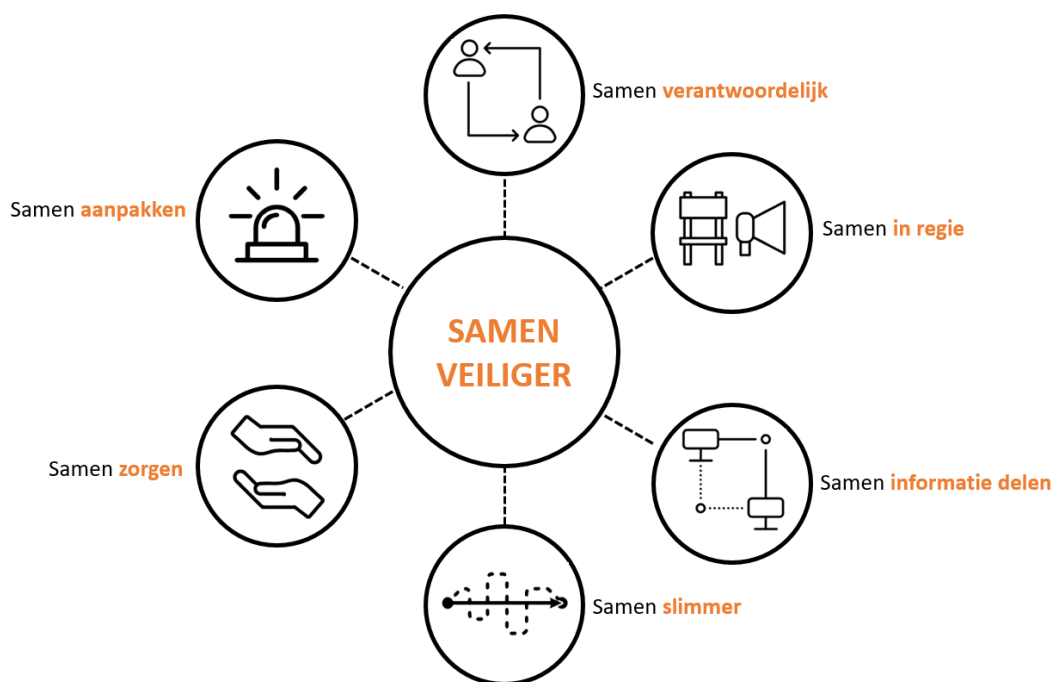
Verbeteren van het samenspel tussen gemeenten als opdrachtgever/eigenaar en de organisatie van de veiligheidsregio als opdrachtnemer. Deze opgave verlangt goede advisering aan colleges en gemeenteraden vanuit de veiligheidsregio en vanuit de gemeenten. Ook zal de informatievoorziening aan de colleges en gemeenteraden over de belangrijkste prestaties van de veiligheidsregio moeten verbeteren;

Organiseren van sterke, gelijkwaardige, 'kolommen' zoals Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. De netwerkorganisatie van de veiligheidsregio zal voor een groot deel bestaan uit functionarissen vanuit de kolommen. De kolomorganisaties zullen enerzijds in staat moeten kunnen zijn om hun eigen taken goed te vervullen en anderzijds moeten zij bijdragen aan het oplossen van kolomoverstijgende veiligheidsvraagstukken. Ook zullen zij relevante veiligheidsinformatie vanuit hun kolom moeten inbrengen. Belangrijk punt van aandacht bij deze opgave is het behoud van vrijwilligheid bij de brandweer.

Ambities

De beleidsagenda "Samen Veiliger" omvat naast de hoofdoggaven een zestal ambities:

- *Samen in regie*
De veiligheidsregio stelt veiligheidsvraagstukken centraal en verbindt daaromheen partijen die kunnen bijdragen aan de oplossingen ervan.
- *Samen verantwoordelijk*
De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt primair bij burgers, instellingen en bedrijven en secundair bij de overheid. De veiligheidsregio erkent deze gezamenlijke verantwoordelijkheid en pakt veiligheidsvraagstukken waar mogelijk op met alle verantwoordelijken.
- *Samen slimmer*
De veiligheidsregio is kritisch naar zichzelf en zoekt met de blik naar buiten gericht voortdurend naar slimme wijzen van organiseren.
- *Samen informatie delen*
De veiligheidsregio is makelaar van veiligheidsinformatie van en voor partners en ondersteunt hiermee ook het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Hiertoe richt zij een VeiligheidsInformatieKnooppunt (VIK) in.
- *Samen zorgen*
De (na)zorg bij een incident is soms belangrijker dan bestrijding van de bron. De veiligheidsregio coördineert en regisseert inspanningen van acute medische zorg, bevolkingszorg en zorg door netwerken van betrokken burgers.
- *Samen aanpakken*
De crisisorganisatie van de veiligheidsregio moet meer flexibel worden. Er moet gebruik van kunnen worden gemaakt bij gemeentelijke crises die niet als klassieke ramp te typeren zijn. Denk hier bijvoorbeeld aan coördinatie van acute opvang van vluchtelingen. Ook moet de crisisorganisatie in staat zijn om een flexibel aantal crisispartners op te nemen, afhankelijk van het type crisis.